

Recensent: Wilma Ferwerda

Bibian Harmsen: 'Paniekspinnen' Een jaar zonder einde. Uitgeverij Podium, Amsterdam 2012. ISBN 9789057595509 Zie ook www.uitgeverijpodium.nl (Alvleesklierkanker/ ED/1)

Soort boek/Ziekte/Stijl:

Autobiografisch boek opgetekend tijdens de maanden (november 2011 tot juli 2012) van haar ziekte, alvleesklier kanker. Bibian Harmsen schrijft in dit boek stukjes over deze periode, gebaseerd op haar blog dat ze paniekspinnen, zoals poezen die bang zijn of pijn hebben soms ook gaan spinnen. Ze maakt gebruik van een column-achtige stijl, korte hoofdstukjes van maximaal twee bladzijden. De ervaringen met de ziekte en de gezondheidszorg worden afgewisseld door korte bespiegelingen op haar jeugd en andere oudere herinneringen. De schrijfster is pijnlijk treffend en tevens humoristisch. Het boek bevat achterin een cd met muziek van echtgenote Klaas ten Holt (gitaar) en Zang van Bibian. 201 blz..

Over de schrijver:

Bibian Harmsen (1971) was in 2011 bezig als vormgeefster, basgitariste en zangeres in de band Emma Peel, ze schreef teksten en liedjes, ze had een platenlabel en een gezin (man Klaas, Valentijn (12), Swip (10), Lulu (6)). In 2011 kreeg ze te horen dat ze uitgezaaide alvleesklierkanker had met een slechte prognose. Zij overleed op 25 juli 2012..

Korte Beschrijving:

Bibian beschrijft in het boek allereerst, hoe heerlijk en dynamisch het leven was, dat zij met haar man en gezin had opgebouwd, voordat zij ziek werd. Dit, terwijl ze in haar jeugd, ongelukkig was, liefdeloos is behandeld. Herinneringen aan die jeugd worden door het boek heen geweven; ze wil haar kinderen er over vertellen. Dan wordt in november 2011 bij Bibian alvleesklierkanker geconstateerd. De prognose is slecht. Maar ook dán, als bij haar pancreaskanker is geconstateerd, kan Bibian nog heel gelukkig zijn; ze maakt onder andere muziek met man Klaas, geniet van haar kinderen. De behandeling van de alvleesklierkanker wordt in korte hoofdstukjes besproken, maar de nadruk ligt op de beleving van het ziekteproces. Helaas slaan de chemokuren niet aan. Er wordt nog een poging gedaan om het in Nederland verboden medicijn Abraxane te pakken te krijgen en dit in België te laten toedienen. Maar Bibian sterft, in juli 2012 .

Wat viel op:

Dit boek is een aanrader, een erg mooi, goed geschreven boek. In het nawoord benadrukt haar man, Klaas ten Holt, dat 'uit oudere dagboeken een heel wat minder zelfverzekerd en vrolijk meisje naar voren komt. Eenzaam en onbegrepen en vooral grenzeloos onzeker.' Die Bibian bestond ook, naast de

gelukkige echtgenote en moeder die een goed leven had opgebouwd. Het laat je ook nadenken over welke sporen een moeilijke jeugd achterlaten.

Bibian is in staat om haar verhaal op een heel pakkende manier, rauw, zonder zelfmedelijden en ook met humor op te schrijven. De beschrijvingen blijven hangen zeker ook als het gaat om te beschrijven hoe moeilijk het is om afscheid te moeten nemen van wat je lief is (Zie ook laatste citaat).

Citaten:

Pag.23: “Ik heb wel eens gehoord dat katten spinnen als ze tevreden zijn, maar ook als ze heel bang zijn: paniekspinnen. Ik doe aan paniek zingen en-schrijven. Anders zou ik gek worden van angst en verdriet. Want man, ik ben echt zo godvergeten, ontzettend verschrikkelijk verdrietig; het is een wonder dat mijn hart het niet begeeft.”

Pag.77 “Ik kwam in de doos ook een kaart tegen van mijn ouders die ze hadden gestuurd vanuit Uruguay. Ik woonde toen nog niet zo lang in Amsterdam, een half jaar- net zo lang als mijn ouders geëmigreerd waren- en had al een tijdje niets van ze gehoord. Na die wekenlange radiostilte kwam er een kaart met de hartverwarmende tekst: GROETEN CORA/RUUD.”

Pag.100“ Het is alsof ik in een toneelstuk zit. Ik speel een vrouw met een man en drie kinderen. De man en de kinderen zijn erg goed gecast. Schattige eigenwijze kinderen, en een lieve man met karakteristieke wenkbrauwen. De vrouw hoort dat ze ongeneeslijk ziek is, maar blijft desondanks opgewekt en positief. Ze vertelt haar verhaal ernstig, maar wel gelardeerd met grapjes. Ze belt en mailt heel voortvarend naar mensen die haar misschien aan een veelbelovend medicijn kunnen helpen en gaat onvermoeibaar door met Haar Dingen doen.”

Pag. 188: “Bij de laatste lettergreep van het woord familietherapeute snauwde mijn moeder al pinnig ‘nee’. En toen ik mijn vraag had toegelicht -ik wil niet in mijn laatste maanden zoveel wrok in onze relatie hebben- stond ze op om haar jas te pakken.....Met een klap smeed ze de deur achter zich dicht, mij verbouwereerd achterlatend. Maar ook weer niet zo erg, want ik ben inmiddels wel wat gewend. Eelt op je ziel, heet dat geloof ik.”

Pag. 190“Kanker is een cadeau. Ik weet niet van wie dit prachtige cadeau afkomstig is, maar als diegene het bonnetje nog heeft....”

Recensie: www.bol.com: H.S. Verbrugh: ‘ (...) In november 2011 bleek zij alvleesklierkanker te hebben; in de zomer van 2012 overleed ze. (...) Dit boek is een bundeling van die blogberichten. Het is een zeldzaam relaas over een eigen leven met een fatale ziekte: tegelijk intens betrokken, aangrijpend en meeslepend én weldadig afstandelijk, zakelijk observerend en artistiek-stilistisch van uitzonderlijke kwaliteit. Een subliem tijdsdocument over hoe iemand die de geest van deze tijd perfect aanvoelt en daarin met hart en ziel leeft, afscheid neemt van dit leven. (...)’

<http://medischcontact.artsennet.nl/Nieuws-26/archief-6/Tijdschriftartikel/119881/Boekddocu-Paniekspinnen.htm>

(...) "Bibian schrijft prachtig. Haar verhalen openen je ogen en zetten je als arts met beide benen op de grond. Wat zullen haar nabestaanden trots zijn op zo'n moeder en vrouw!" A.M.G. Lathouwers, huisarts, NIJMEGEN - 30-08-2012 21:13'

<http://www.youtube.com/watch?v=i7duLgg3Yic>

<http://www.uitzendinggemist.nl/afleveringen/1292812>